

SVATÁ HORA

ČÍSLO 5 • 2010

Rozhovor s vojenským kaplanem P. Kamilem Víchou

Dobrá kniha: Temné noci Matky Terezy

6x o vnějších aspektech slavení liturgie

Dotazník - napište nám Váš názor

Blahoslavený Mikuláš Čarněcký

OBSAH

Úvodník

Signál k rezignaci? **3**

Naše pravidelné otázky

Rozhovor s P. Kamilem Víchou **4**

Zprávy

Zprávy ze Svaté Hory **12**

Opravy na Svaté Hoře **13**

Jak pokračují práce
na velkých svatohorských varhanách **14**

Spiritualita

Dobrá kniha - Greg Watts:
Temné noci Matky Terezy **16**

6x o vnějších aspektech slavení liturgie **18**

Blahoslavený Mikuláš Čarněcký **20**

Biskup Čarněcký na Svaté Hoře **22**

Informace

Dotazník - napište nám Váš názor **23**

Exercicie, poutě, bohoslužby **24**

**Fotografie
na titulní straně
časopisu:**

Kontemplace
po nešporách

Fotografie v časopise:

Pavel Šmolík,
Jan Traxler
a archiv Svaté Hory

Signál k rezignaci?

V nedávné minulosti jsem se s jedním varhanářem byl podívat na nástroj, který nutně potřebuje zásah. V souvislosti s tímto výjezdem jsme hovořili o různých tématech a mimo jiné padla i poměrně nenápadná poznámka o našich současných přístupech k opravám předmětů historické hodnoty. Často se snažíme je zachovat, snad až „mumifikovat“, v původní podobě a zapomínáme na to, že je přirozené, že každá věc jednou doslouží.

Několik dní potom jsme jakoby náhodou četli z knihy Kazatel: „*Marnost nad marnost, všechno je marnost!*“ (Kaz 1,2), k čemuž se mi hned vybavila myšlenka proroka Izaiáše „*Vše pomíjí jako polní tráva*“ (srvn. Iz 40,7).

Zamyslíme-li se nad současným směřováním tohoto světa, který se někdy až zoufale dokonale snaží ošetřit všechny eventuality následného vývoje čehokoli a vidíme-li nezdar těchto snah, můžeme dojít k názoru, že je to pochopitelné. Vždyť klást tak značný důraz na hmotnou současnost a budoucnost světa je snad až nekřesťansky přehnané...

Avšak není to často jen naše chabá výmluva a zbařování se naší osobní zodpovědností, odvolat se na fakt, že „všechno je marnost“?

Kazatel jistě neměl v úmyslu přivést nás k rezignaci. Spíše naopak: nutí nás opustit naše pozice, z nichž se snažíme konzervovat mumii našich představ o ideálním plynutí událostí v tomto životě s odkazem na nestálost podmínek hmotného světa, a přivést nás na cestu správné péče o život: vždyť i opravdový křesťan je povinen plánovat budoucnost nejen svoji a nejen apriori budoucnost „čistoty své duše“.

Hmotný svět je životním prostředím, které nám bylo dáno, a jeho součástí je i péče o druhé, v nichž máme nalézat Krista. Vždyť mnoho z těchto „druhých“ jistě přijde i po nás. Proto řešením nestálosti světa nemá být rezignace ale o víru opřená snaha o neustálé zušlechťování světa kolem nás i po materiální stránce. Ovšem nikoli z pozice zavilého památkáře, který konzervuje často dávno nefunkční prvky pro jejich původnost, ale s ohledem na přirozené trvání věcí.

Pavel Šmolík

Horo krásná, spanilá,
Maria kde přebývá.
Jak jsi krásná k milování,
Svatohorská Maria!

(ze známé mariánské písně)

Základní povel zní „za mnou“

Přinášíme rozhovor s vojenským kaplanem, účastníkem zahraničních vojenských misí a častým koncebrantem svatohorských bohoslužeb, P. Kamilem Víchou.

Jak k tomu dojde, že se člověk stane vojenským kaplanem? Je to poměrně specifické povolání. Je například třeba mít pozitivní vztah ke sportu?

Skutečnost, že jsem v mládí i dospělosti skautoval, měla jistě vliv na to, že jsem měl k vojenství o něco blíže. Také fakt, že jsme lezli po horách a chodili na túry, jsou zkušenosti, které jsem zejména na zahraničních misích mnohokrát použil. Jinak je ale kněžské působení v armádě především o jakési odvaze zkusit něco jiného, méně obvyklého, v prostředí jiném než je klasické církevní prostředí. Sám jsem je bral i jako výzvu zkusit si, zda ještě mám na to běžat v dešti po poli a vůbec plnit různé požadavky tohoto druhu, protože být vojenským kaplanem, znamená mít stejné povinnosti jako každý jiný voják. Musím každý rok absolvovat všechna přezkoušení, zdravotní prohlídky a podobně. Není tedy prostor, aby člověk mohl zakrňet a z pohodlně.

V mém konkrétním případě byl impulzem pro vstup do armády, respektive pro úvahy o něm, fakt, že jeden kolega po šesti letech v armádě končil a sháněl se po někom, kdo by šel místo něj. Tak jsme se domluvili, že, pokud projdu všemi

zdravotními testy, fyzickými testy a psychotesty, a pokud mě tam biskup pošle, nebudu se tomu bránit.

Vojenské kaplanství tedy u Vás nepřišlo hned po vysvěcení na kněze?

Ne, ne... Do armády jsem vstoupil v roce 2007, tedy skoro devět let po kněžském svěcení.

Takže před tím jste byl několik let v pastoraci? Kde to bylo?

Působil jsem především na Odersku, které, i když uprostřed Moravy, je pohraničím, odkud byla po válce vyhnána převážná část původního obyvatelstva. Jako jáhen jsem vypomáhal jednomu starému knězi a s ním jsem se dostal do pohraničí, které je ještě stále silně poznamenáno minulostí. Na začátku pro mne byl místní pasivní přístup ke slavení liturgie a vůbec ke životu farnosti trochu zklamáním. Později jsem podobný přístup zažil právě v armádě.

Tehdy jsem tedy bydlel na faře v Odrách a do farností dojížděl. Po kněžském svěcení jsem dva roky pracoval jako kaplan přímo v Odrách a okolních farnostech. Dojížděl jsem i do Spálova, který byl spravován z Oder. V následujících letech jsem se pak do Spálova přestěhoval a působil tam, už jako farář, něco málo přes šest let. A potom, co jsem spravil faru a kostel, přišlo povolání k vojenskému kaplanství, a tak bylo třeba vše opustit...

Jak váš odchod nesli místní farníci? Bylo to ono u nás v Čechách dosti obvyklé „My Vás nedáme“?

Ani ne. Spíš jsem měl pocit, že lidé jsou hrdí, když posílají svého kněze někam jinam. Myslím, že jsme se opravdu rozcházel v dobrém. Často jsem se tam vracel a stále občas vracím. Nezdálo se mi ale, že by tam bylo ono lpění na mé osobě. Ale když jsem odcházel, bylo mi samozřejmě líto, že tuto dobrou farnost opouštím.

Jistě by bylo možné nalézt mnoho rozdílů mezi klasickou pastorací a službou vojenského kaplana...

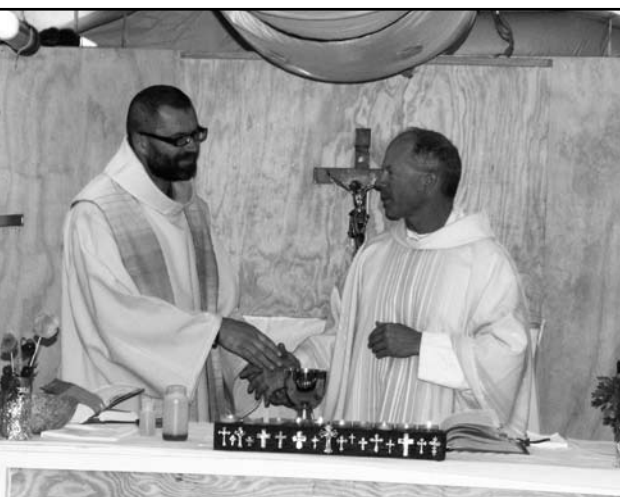
První rozdíl je v tom, že nejsem tak úplně pánem svého času. Od pondělí do pátku musím být od sedmi hodin pravidelně v práci, naproti tomu když působíte v pastoraci, můžete si týden napláňovat více méně, jak chcete. Více práce pak bývá o víkendy nebo po večerech, přes den je mnohdy jen několik hodin výuky ve školách. Vše ale záleží na konkrétní situaci ve farnosti. Kdežto teď mám pracovní dobu ve všední dny od sedmi do čtyř a musím tam být, zatímco víkendy zůstávají volné. Ale protože v jejich průběhu různě vypomáhám kolegům z farností, tak toho volna nakonec mnoho není (smích)...

Také si musíte hledat cestu k lidem a jim prošlapávat cestu k sobě sama. Situace je jiná, než v klasické pastoraci. Zejména v tradičních farnostech v pohraničí (i když tam tomu už taky tak není) býval pan farář „někdo“. To funguje někdy u starších lidí, ale v armádě naprosto ne. Tam sice z pozice hodnosti lze o leccems diskutovat, ale to podle mě nemá smysl. Je především třeba získat

si své okolí osobním přístupem. Pak je možné čekat, že druzí se svým problémem za Vámi přijdou a budou u Vás hledat pomoc při jeho řešení.

Zdá se mi, že v armádě, tak přísně hierarchicky uspořádané, toto není tradiční přístup, snažit se někoho oslovit osobním jednáním...

Možná to tak jen navenek vypadá. Ale jsou jistě velitelé, kteří jsou opravdu dobří a jdou ostatním příkladem. Kdysi jsem slyšel, že základní velitelský povel zní „Za mnou“, nikoli „Vpřed“. A to, myslím si, platí i pro kaplana. I kaplan by měl být tam, kde jsou vojáci. Nesedět v teple a nečekat, ale být s nimi v poli – v zimě, sněhu, blátě. Myslím, že když s nimi dokážu prožít vše lidské, mohu jim potom sdělit i něco duchovního. Jen tak si lze získat důvěru druhých. To je důležité: my kaplani tam jsme proto, abychom lidem pomáhali v obtížných chvílích života. Bez osobních vazeb to není možné.

V klasických farnostech se často setkáváme s praxí, že za farníky jsou považováni pouze aktivní věřící. Jak je tomu v případě armády?

Správně by tomu mělo být tak, že mým farníkem je každý, kdo v oblasti dané farnosti bydlí. Mám-li tedy v kasárnách šest set lidí, ale na potenciální bohoslužbu, pokud bych ji dělal, by jich přišlo jen dvacet, mých farníků je i přesto všech šest stovek vojáků. I když je fakt, že oproti běžné farnosti, jakou je například Příbram, jsem se svými farníky častěji, zejména na misích, kde potkávám 24 hodin denně stále stejné lidi. Také se tam vojáci nachází v jiných situacích, takže se naskytne víc šancí se s nimi setkat a sblížit se lépe než v kasárnách.

Jakým způsobem tedy probíhá běžná činnost kaplana v kasárnách?

Pravidelné bohoslužby, jak již bylo řečeno, nejsou. V podstatě všichni vojáci mají svůj denní řád, který se mezi různými skupinami a jejich jednotlivými osobami liší. Jiný denní plán mají lidé ze štábu, jiný vojáci na oddílech, atd. Všichni máme ale některé body programu jednotné: tělocvik, nějaké společné zaměstnání. Proto je na kaplanovi, aby se také on zúčastnil těchto společných programů, jak je jeho povinností, a navíc navštěvoval další akce tak, aby byl spolu s ostatními. Když tedy probíhá cvičení, je na mně, abych si to zařídil a šel také. Jednotlivé příležitosti, jak se s ostatními setkávat, musím vždy aktivně vyhledávat.

V současné, poměrně přemedializované době, je nám obraz armády často podáván různě zkreslený. Vzpomínám například na ekumenického kaplana otce Mulcahyho v seriálu MASH. Jaká je realita vnímání kaplanova vyznání? Rozlišují vůbec vojáci mezi katolictvím a příslušností k jiným církvím?

Myslím si, že spíš než jako představitele nějaké konkrétního církevního společenství, například katolíků, je vojenský kaplan vnímán jako osoba obecně

duchovní. Pokud vojáci pochází například z Moravy, ti ještě rozlišují mezi katolíky a nekatolíky. Ale ostatní, zejména mladší, už mne chápou spíš jen jako jakousi indiferentní církevní osobu.

Na druhou stranu je spousta těch, kteří své informace čerpají z bulváru, jako je Blesk, Nova podle toho vidí i obecně církev. Úkolem kaplana pak mnohdy bývá bořit jejich zažitě představy o církvi.

Je ve vojenských jednotkách k dispozici i psycholog nebo kněz suplující jeho práci?

U každé brigády by měl mít velitel k dispozici osobní štáb o počtu přibližně šesti osob, který obvykle tvoří vrchní praporčík, tiskový mluvčí, právník, psycholog, kaplan a osobní asistent. To je jakési nejužší jádro poradců velitele brigády. Pokud se pak sejde dobrá dvojice psychologa a kaplana, jejichž práce se v některých rovinách překrývá, mohou se navzájem doplňovat, a dokáží tak pro ostatní mnohé vykonat.

Už zde zaznělo, že na zahraničních misích nastane po všech stránkách jiná situace, protože z nich si nelze po pracovní době jen tak lehce odskočit...

Ano, zásadní rozdíl spočívá v tom, že tady v republice chodí vojáci do zaměstnání jako všichni ostatní. Když se odpoledne vrátí, své pracovní problémy mohou ventilovat doma, probrat je s manželkou, naštípat dřevo nebo zajít do hospody. Druhý den pak jdou do práce s klidnou hlavou. Kdežto na misi jsou všichni spolu po celý den. Jí spolu, jezdí spolu a plní úkoly, spí ve společných prostorech. Sice jich bývá více, třeba dvě stovky, ale i tak je to omezený počet osob. K tomu také přistupuje fakt, že rodinné problémy na dálku nemohou řešit. Když nejede auto, rozbil se bojler, nebo se s někým rozvádí manželka, telefon je v tomto případě nedostačujícím prostředkem ke komunikaci. Je to náročné, čekat s řešením často několik měsíců, protože nevyřešený problém jim v hlavě stále hlodá. I přesto se musí umět soustředit na svou práci, kterou mají vykonat. V překonání těchto obtíží bych jim měl pomáhat.

Kde jste absolvoval Vaše poslední misi?

Prožil jsem šest měsíců v Afghánistánu, v provincii Logar, asi 120 kilometrů jihozápadně od hlavního města Kábulu. Na základně, která čítala asi čtyři tisíce vojáků, nejméně Američanů. Dále tam působili Jordánci, jako civilové tam pracovali Filipínci, a další. Nás bylo asi 280 a kromě vojáků na základně působili také lidé z civilních vládních struktur. Na jiné malé základně jsme měli ještě asi šestnáct našich kluků. Tam jsem se za nimi také byl podívat, dvakrát.

Kolikátou v pořadí tato mise byla?

V Afghánistánu již druhá, první byla v Kosovu.

Jaký mezi nimi byl rozdíl?

Ten hlavní byl v bezpečnosti a pak i ve vzdálenosti domova. Z Kosova jsme mohli odletět nebo odjet na dovolenou, kdežto Afghánistán byl misí, na níž jsme byli nuceni strávit šest měsíců v kuse. Navíc byla ve hře i mnohem vyšší bezpečnostní rizika.

Jaké bylo v Logaru prostředí?

Základna je poměrně velká a neustále se rozrůstá. V poslední době k ní byla přistavěna přistávací dráha, a tak má celý ten objekt asi patnáct kilometrů po

obvodu. Stojí na náhorní plošině plné šterku a hlíny, bez stromů. Všude jen hnědožlutý prach a kolem dokola v dálce asi deseti, patnácti kilometrů vzdálené hory. K ubytování slouží dřevěné baráky bez oken, aby bylo snazší večer dodržovat světelnou kázeň, tedy aby se nesvítilo, a stany. Do toho hučí elektrocentrály s dieslovými agregáty, které zásobují celou základnu elektřinou, mimo jiné pro klimatizaci.

Zmínil jste bezpečnostní otázku. Je taková základna bezpečným prostředím?

Některým místním vadí fakt, že poblíž nich je zařízení koaličních vojáků, a tak, i když je základna velká, přece jen je ostřelována raketami. Časem, když slyšíte odpal nebo let rakety, dokážete i rozlišit, jak je to blízko a kam asi střela dopadne... Občas byla i hrozba přímého napadení, i když snažit se vniknout do tábora, je spíš sebevražda. Než je ale případný útočník zneškodněn, může se pokusit někoho zranit nebo zabít. Několikrát sice vyvstalo podobné podezření, ale nikdy se nevyplnilo. Takže jsme měli „pouze“ asi tak pětáctičet raketových útoků. Během čtyř měsíců to znamená několik útoků týdně. A jak říkám: člověk si zvykne na všechno, i když každý reaguje jinak. Zatímco někteří vojáci to těžce nesli, jiní si zvykli a dokázali situaci zvládnout.

Vzpomínám, jak jste při kázání ve svatohorské bazilice den nebo dva po návratu zmínil, že bychom si měli vážit klidu, v němž žijeme. Toho, že se se strachem neotáčíme při každém zvuku zatroubení nebo sirény...

...tak tenhle pocit nebezpečí jsem si vybudoval už po pátém útoku. Když jsem pak třeba ležel na posteli četl jsem si, a uslyšel jsem, jak to hvízdlo jak střela letí a stihl jsem si jen říci: „To je docela blízko“. Dopadla asi padesát metrů ode mne. To nebyly příjemné chvíle. Kdykoli pak zaječela siréna, člověk padl k zemi a přemýšlel, jak vážná je situace.

Také stalo, že se ozvala rána. Otevřeli jsme dveře a zkoumali, jestli praskla pneumatika, nebo nějaké auto najelo na minu. Dlouho ale bylo ticho, a tak jsme se uklidnili, když v tom kolem nás zapískala střela a ozval se dopad rakety.

Nikdy nevíte, když se večer modlíte breviář, jdete spát nebo cvičit do posilovny, zda nebudete muset brzy do krytu. Je to napětí, které trvá čtyřiačtyřicet hodin denně. I při mši svaté, když jsem sloužil, jsem jedním uchem poslouchal, co se venku děje.

Opravdu jsme ale měli hodně štěstí, že za půl roku, co jsem na základně byl, padaly spíše jednotlivé rakety a pokud dopadly

do tábora, nikdy v místě dopadu nikdo nebyl, a tak se nic závažného nestalo. Pouze dvakrát byli zraněni američtí vojáci, jeden z nich těžce. Mimo základnu hrozilo ale nebezpečí najetí na nastražené improvizované výbušniny i nebezpečí ostřelování. Takto během našeho pobytu zahynulo nebo bylo zraněno několik amerických vojáků. Třeba Poláci tímto způsobem za prvních sedm měsíců ztratili asi dvacet vojáků.

Stýkali jste se také s místními obyvateli?

Samozřejmě. Jednak se naše strana snaží zaměstnávat je přímo na základně, kde vykonávají různé pomocné práce. S tím je ovšem spojeno riziko, že mohou vynášet informace. Také jsme měli podezření, že někteří místní informovali ostřelovače o místě dopadu rakety, a tak jim pomáhali s korekcí souřadnic.

Dále jsme jezdili ven mimo základnu. Veškeré projekty, kterých jsme se zúčastnili – vojáci nebo civilní zaměstnanci, kteří tam jsou za Ministerstvo zahraničí – jsou zajišťovány prostřednictvím místních firem. Není to tedy tak, že bychom někam přijeli a tam něco postavili, ale devadesát devět procent projektů vzniká tak, že pouze pomůžeme. Z různých projektů vybereme jeden a na jeho realizaci provedeme výběrové řízení z místních firem. My poskytneme finance, stavbu kontrolujeme, oni ji zkolaudují a my akci uzavřeme.

Totuto formou spolupráce se snažíme naučit je, jak by měli v těchto případech postupovat. Je to ale trochu paradoxní při tom, jaké problémy máme my sami v České republice například s korupcí při výběrových řízeních. Přesto, že je to u nás v tomto ohledu neradostné, v Afghanistanu je situace ještě o něco horší.

Jakou odezvu má u místních přítomnost katolického kaplana?

Párkrát jsme to tam řešili s mými spolupracovníky. Protože mám na uniformě kříž na rameni, abych nevyvolával nějaké zbytečné nálady, zpočátku jsem jej zakrýval lepící páskou. Ke konci už jsem ale na to rezignoval a nezaznamenal jsem nějaké problémy při jednání s místními lidmi. Americká strana se snaží podobným nedorozuměním předcházet setkáními, které pořádá s místními duchovními představenými.

Všechna komunikace probíhá přes tlumočníka, takže je někdy těžko odhadnout, jak váš projev ve skutečnosti působí, přestože náznaky můžete vypozařovat z výrazu tváře. Při jednáních jsem se tedy snažil nerozvíjet témata, která by se týkala víry.

Jak se vojenský kaplan dostane na Svatou Horu?

Tak, že se dostane do Jinců (vojenský prostor nedaleko Příbrami v brdských lesích, pozn. red.), kde se ho zeptají, zda tam může jít, protože je tam volné místo.

Když jsem na tuto nabídku odpověděl kladně, hledal jsem alternativní možnost ubytování s větší mírou soukromí, než jaké poskytuje ubytovna. Je samozřejmě možné bydlet i na ubytovně, ale není to úplně to pravé. Často večer ruší vojáci přicházejících z hospody. Tak jsme se s P. Stanislavem Příbylem dohodli, že bych mohl mít na Svaté Hoře podnájem, za což jsem velmi rád. Výhody spočívají mimo jiné v tom, že tu mohu být přítomen a koncelebrovat na bohoslužbách ráno nebo večer (i když ráno už to moc nejde – po té, co mi zrušili „šestou“ – a v sedm mám být v práci). Navíc se mohu u večere sejít s redemptoristy a prohodit s nimi pár slov. Jsem tedy za to, že tu mám určité zázemí i možnost soukromí, velmi vděčný.

Jakou jste měl představu o Vašem budoucím povolání? Vojenské kaplanství a mise to určitě nebyly...

To opravdu ne. Já jsem ani nebyl na vojně, odsloužil jsem si civilní službu, a kdyby mi někdo řekl, že budu voják z povolání, tak bych se tenkrát asi hodně smál a ťukal si na čelo. Ještě se pamatuji na chvíle, kdy jsem na vojenské správě žádal o civilní službu. Bylo to komplikované, ale nakonec se povedlo.

Mojí představou byla činnost v živé farnosti. Tu jsem samozřejmě na Odersku a ve Spálově poznal, zažili jsme spolu spoustu pěkných věcí. Na druhou stranu si říkám, že moje působení v armádě je dobrá zkušenost. Dnes, ve svém věku, už bych do toho asi nešel. A na vyplnění představ bude ještě dost času později...

Znamená to, že činnost kaplana v armádě je časově přesně ohraničena?

Moje působení je dáno zatím na osm let, mám za sebou čtyři roky. Zpočátku, když projekt kaplanů vznikal, uvažovalo se o délce služby šest, maximálně osm roků. Zájem však není tak veliký, jak se očekávalo, a navíc mnoho těch, kteří by chtěli takto sloužit, neprojde fyzickými testy nebo psychotesty. Klidná fara a péče dobrotivých farnic s člověkem přece jen něco udělá, a pak když máte něco zaběhnout nebo zacvičit, kila navíc to často nedovolí.

Je možné nějak srovnat armádní a církevní pracovní praxi?

Někdy mám pocit, že jsme podobně byrokratické organizace a důležitý je především papír. Často se mi zdá, že v armádě i církvi je stejný bordel. Ale nemělo by nám jít spíše o podstatu věcí? Mnohdy se vymlouváme, že to či ono nejde. Většinou však spíš chybí chuť, s níž by se dalo leccos řešit. U církve v tomto ohledu snad můžeme nějaké klady najít. Například ohledně navrácení církevního majetku, zdá se, že si církev to, co potřebuje, koupí dřív, než jí to bude vráceno. Naproti tomu v armádě se žehrá, že není dost peněz, aby bylo možné to či ono nacvičit, ale církev nám ukazuje, že i s nedostatkem financí lze vyjít. Opět je to o chuti pro věc něco dělat.

Potom také vidím v církvi i v armádě častý nešvar, že ani jedna z těchto organizací není dostatečně demokratická. Obě mají hierarchické uspořádání, ale určitý prvek demokracie by v nich měl být.

V jakém smyslu má být církev demokratická?

Tak například: před tím, než je někomu zaslán dekret (o umístění kněze do farnosti, pozn. red.), měli by se nadřízení zajímat o názor toho, jehož se dekret týká. Není samozřejmě nutné vyhovět každému požadavku podřízených, ale jak v církvi, tak v armádě by se na některých úrovních měla vést diskuse. Aby se tyto věci nerozhodovaly od zeleného stolu. Konečné rozhodnutí však stejně zůstává na veliteli respektive církevní autoritě a jejich zodpovědnosti. Ne vždy je pro tento postup k dispozici dostatek času, ale ocenil bych více snahy znát před rozhodnutím názor druhé strany.

Můžete uvést nějaký konkrétní příklad, kdy jste se s tímto problémem setkal?

Moje osobní zkušenost se udála v souvislosti s mým odchodem z farnosti do armády. Farníkům jsem o něm říkal někdy v září. Zpětně si myslím, že jsem měl mít víc odvahy, a už v lednu, rok před odchodem do armády, když jsem teprve začal uvažovat, zda má tato cesta pro mě cenu, jsem to měl oznámit ve farnosti a požádat je o společnou modlitbu a pomoc při společném hledání, zda je to Boží cesta. Moje sdělení však přišlo v době, kdy už bylo asi ze dvou třetin rozhodnuto. Je to pro mě poučení.

Vraťme se ještě k otázce umístění kněží do farností. Může jít armáda svými mechanismy církvi v tomto ohledu příkladem?

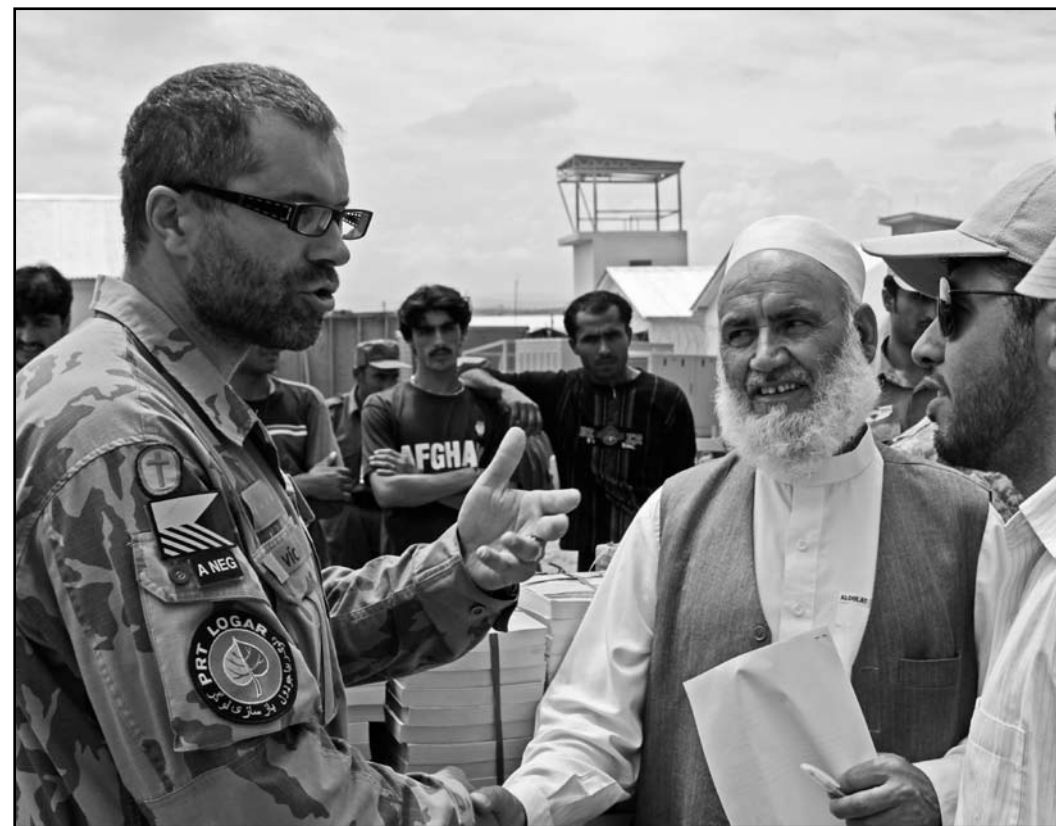
Částečně asi ano. Jednou z nejdůležitějších funkcí v armádě je personalista. To je člověk, který zná (měl by znát) lidi, má přehled o jejich schopnostech, ví jaké absolvovali kurzy a jakou pozici tedy mohou nejlépe zastávat – kde jejich schopností dokážeme nejvíce využít. I v armádě je to často jinak a špatně, ale zdá se mi, že v církvi často příliš spoléháme na to, že „Pánbůh to nějak dožene.“

Ovlivnila Vás pozitivně poslední mise?

Ano. Letos na Zelený čtvrtek jsem poprvé umýval nohy (dříve jsem cítil, že jsem k tomu ještě nedozrál). A tak při skromné „vesnické“ liturgii na misi, s hudbou hodně lidovou, jsem tento obřad spolu s americkým kaplanem poprvé provedl.

Také jsem tam u některých vojáků poznal velmi silný pocit zodpovědnosti. Když se brodíte po pás ve vodě a kolem hlavy vám sviští kulky, jedna chyba může znamenat vážný problém nejen pro vás osobně, ale i pro zbytek skupiny. Tato sounáležitost, zodpovědnost a ohled na druhé nám v civilním životě často chybí.

S vojenským kaplanem npor. Kamilem Víchou hovořil Pavel Šmolík

Zprávy

ze Svaté Hory

- ❑ V sobotu 7. srpna se ve svatohorské bazilice uskutečnila další letošní **Poutní mariánská sobota**. Katechezi a adoraci vedl a mši svatou v 11.00 hodin sloužil generální vikář litoměřické diecéze P. Stanislav Přibyl, CSsR.

Manželé Šmolíkovi „na Šalmaji“

- ❑ Ve dnech 14. a 15. srpna proběhla hlavní **Poutní slavnost**, oslava Nanebevzetí P. Marie. Slavnost začala v sobotu večer latinskými nešporami v bazilice. Následovala modlitba růžence a večerní mše svatá v 19.30 hodin, které předsedal svatohorský administrátor P. Josef Michalčík, CSsR. Po večerní mši svaté následoval průvod se svíčkami. Hudbu o slavnosti zajistil kromě Svatohorského chrámového sboru také Soubor svatohorských trubačů. V neděli pokračovaly oslavy obvyklými bohoslužbami. Hlavní mši svatou v 9.00 hodin celebroidl pražský světec biskup Mons. Karel Herbst. Poutní slavnost byla zakončena odpolední křížovou cestou, požehnáním poutníkům a mši svatou s následnými českými nešporami.
- ❑ V sobotu 18. srpna v ranních hodinách **zemřel** bývalý přednosta Okresního úřadu v Příbrami a sou-

časně předseda dozorčí rady Nadačního fondu na Svatohorské schody a zvelebení okolí **Jaroslav Štefan**. S díky vzpomínáme.

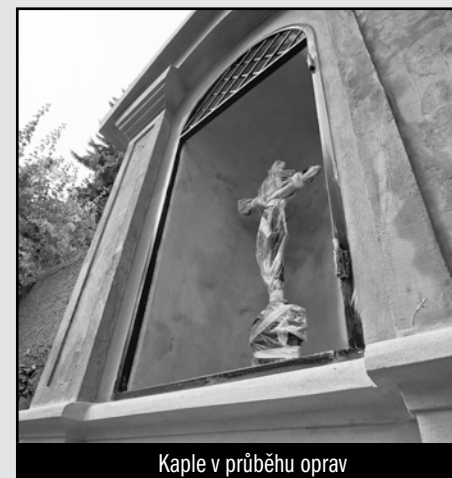
- ❑ V pátek 27. srpna jsme oslavili **337 let od posvěcení svatohorské baziliky**. Oslava této události rovněž proběhla 29. srpna při nedělní mši svaté v 9.00 hodin, kde ji doprovodila i slavnostní liturgická hudba v podání Svatohorského chrámového sboru.
- ❑ V úterý 31. srpna a ve středu 1. září byly některé mše slouženy na úmysl poděkování za letní období odpočinku a s prosbou za úspěšné **zahájení školního roku**. Zúčastnili se jich rodiny a děti školou povinné.
- ❑ V pátek 3. září na Svaté Hoře slavili eucharistii **poutníci z Malajsie**.
- ❑ V sobotu 4. září jsme pod vedením P. Františka Masaříka prožili další **Poutní mariánskou sobotu**. Tentýž den v 17.00 hodin se konala tradiční poutní bohoslužba členů suverénního řádu **Maltézských rytířů** s obnovou řádových slibů a obřadem přijetí nových dobrovolníků Maltézské pomoci.
- ❑ Letos poprvé o druhé zářijové sobotě, tedy 11. září v 9.00 hodin, se shromáždili **bývalí svatohorští** vokalisté, trubači a **ministranti** ke své každoroční pouti. Letošní byla již dvacátá. Mši svatou sloužil P. Zdeněk Šilhánek, CSsR. Pout' pokračovala programem v prostorách svatohorského refektáře.
- ❑ V sobotu 11. září v 18.00 hodin proběhly další **Latinské zpívané chorální nešpory**.
- ❑ V sobotu 18. září se na svatohorském náměstí opět naskýtl celodenní možnost poslechu hudby, účasti na historickém trhu a dalších zážitků spojených s již tradičním konáním **Příbramské svatohorské šalmaje**, historické slavnosti.
- ❑ V úterý 28. září se Svatohorský sbor zpěvem účastnil hlavní bohoslužby **Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi**. Tuto koncelebrovanou mši svatou bylo rovněž možno sledovat v přímém přenosu České televize.

Momentka ze svatohorské „Šalmaje“

Opravy na Svaté Hoře

■ Letošní podzimní měsíce byly svědky opravy omítek a střechy malé kaple, která je součástí zdi svatohorské zahrady (při cestě ze Svaté Hory do Mariánského údolí). Práce je již před dokončením.

Kaple v průběhu oprav

■ V očekávání nadcházející zimy rovněž probíhají **obvyklé údržbové práce**, jako například vyspárování dlažby schodišť a horního ambitu. Vzhledem k nedobrému stavu zejména některých částí omítek uvažujeme v příštím roce o jejich alespoň částečné opravě.

■ Dále uvažujeme o zřízení indukční smyčky ve svatohorské bazilice pro neslyšící. Stručně řečeno se v případě tzv. indukční smyčky jedná o přenos zvuku magnetickým polem přímo prostřednictvím naslouchadla. Tato služba by poskytla nedoslýchavým možnost slyšet liturgické texty čisté, bez příměsí hluků okolí.

■ V průběhu druhého pololetí roku 2010 dočká rovněž k realizaci další etapy **rekonstrukce budovy kláštera**. V předchozích etapách, před dvěma až třemi roky, byla rekonstruována vrchní dvě patra kláštera, kde se nachází ubytovací prostory pro svatohorské redemptoristy. Rovněž byl instalován výtah. V současné době začínají práce na třetím patře budovy, kde jsou plánovány prostory pro hosty.

Prosíme Vás o finanční pomoc s provozem Vašeho poutního místa. Dary jsou jediným zdrojem finančních příjmů pro tyto potřeby. Rovněž prosíme o Vaše modlitby, abychom mohli výše uvedené plány uskutečnit.

Konto na běžné opravy je: 35-520395309/0800, konto pro potřeby provozu Svaté Hory je: 520395309/0800, u ČS Příbram. Lze přispívat i prostřednictvím platební karty přes portál www.svata-hora.cz.

P. Josef Michalčík, CSsR

Jak pokračují práce na velkých svatohorských varhanách?

Jak jsme již avizovali, pro rok 2010 je naplánována kompletní výroba hlavní varhanní skříně bez polychromie a zlacení, součástí traktury a vzdušnic. Suma vynaložená na tyto práce má činit 3.000.000 Kč. Na varhanní skříně bude odpracováno více než 3.000 dílenských hodin.

V této chvíli můžeme konstatovat, že se k oné závratné finanční částce sice blížíme, zatím však jsme v polovině cesty. Ke dni 10. září bylo za rok 2010 varhanní dílně Vladimíra Šlajcha zaplacen 1.450.000 Kč. Je to úžasná suma, zvláště když si uvědomíme, že tyto prostředky pocházejí převážně od Vás, dárců a dobrodinců Svaté Hory. Doufejme, že se ke konci kalendářního roku k podpoře projektu připojí i některé větší podnikatelské subjekty a naplánované práce se budou moci uskutečnit v plném rozsahu.

Průběh prací květen – září 2010

V květnu letošního roku byly dokončeny všechny manuálové vzdušnice nástroje a základní rám prospektové části hlavní varhanní skříně. Od května se pracuje na dalších částech varhanní skříně. V srpnu jsou již viditelné výsledky prací na prospektových tvarovaných římsách. V nejbližší době je, v závislosti na finanční situaci, v plánu nákup materiálu pro stavbu hracího stolu.

Nová bronzová pamětní medaile pro svatohorské varhany

Na podporu stavby velkých varhan ve svatohorské bazilice vydala v květnu letošního roku Maticе Svatohorská 100 ks nových bronzových pamětních medailí. Na aversu (horní straně) medaile jsou vyobrazeny budoucí velké varhany z pohledu ze strany baziliky na kůr. Na reversu (spodní straně) medaile je zobrazena ústřední část stříbrného oltáře se soškou Panny Marie Svatohorské. Grafický návrh zpracoval a sádrový model vyrobil kremnický medailér Štefan Novotný. Medaile je od června k dostání za 2.000 Kč v sakristii na Svaté Hoře nebo prostřednictvím objednávky na matice@svata-hora.cz nebo na telefonních číslech 318 429 939 a 607 531 533. Koupí této pamětní medaile přispíváte částkou 1.000 Kč na dokončení stavby velkých svatohorských varhan. Za podporu předem děkujeme.

Město Příbram a svatohorské varhany

S radostí oznamujeme, že se k projektu stavby varhan na Svaté Hoře připojilo také město Příbram. Zastupitelé města Příbrami na svém jednání 6. září na doporučení Rady města schválili účelovou dotaci na stavbu velkých svatohorských varhan v hodnotě 200.000 Kč. V současné době již byla podepsána smlouva mezi Maticí Svatohorskou a městem Příbram. Spolu s díky za tento příspěvek konstatujeme, že nezbývá než doufat v další podobná, a snad i ještě štedřejší přispění.

Za Maticí Svatohorskou Miloslava Šmolíková

Informace o aktualitách na www.svata-hora.cz/varhany

Poděkování

Děkujeme mnohokrát všem dárcům, kteří v letech 2008 – 2010 přispěli na stavbu velkých svatohorských varhan (nejso uvedeni dárci, kteří si nepřáli být jmenováni):

darem 100.000 Kč a více

město Příbram
Ludmila Vejmoláková
rodina Mikšátkova

darem 50.000 Kč a více

Masokombinát Příbram, a. s.
Otto Lang
Milan Řehořek
Jiří Šindelář

darem 10.000 Kč a více

Mrazírny Plzeň Dýšina
DC Ravak Jih, a. s.
PBTisk, s.r.o. Příbram
Václav Adam
Anežka a Milan Bartáškoví
Anna Blachowiczová

Anna Bolková
Magdalena Brychtová
Jaroslava Čemusová
Dvořákovi
Alexandra Fuchsová
Jan Fuchs
Ivan Fuksa
Jiří Gutwirth
Ján Chvalník
Jaromíra Holečková

Karel Kavalec
Jan Klán
Václav Klán
Stanislav Kosík
Eliška Koulová
Jan Kureš
Jaroslava Laurová

Václava Lehká
Pavel Málek
Michálkovi
Bohuslav Pazderník
František a Eliška
Rozsypalovi
Václav Secký
Ludmila Spilková
Antonín Suchopár
Ivan Svoboda
Marta Špilauerová
Jiří Štoviček
Anna Dominik Jaroslav
Tauchmanovi
Lubomír Vylíčil
Jaroslav Žalud

Prosíme Vás o modlitby za zdar stavby nových varhan a doufáme v další dary.

Na dobrodince Svaté Hory je denně pamatováno v modlitbách a každý pátek v 7.00 hodin je za ně v bazilice sloužena mše svatá. Přispívat můžete na číslo účtu: 050016-0523967309/0800. Pán Bůh zaplatí!

Tato sbírka byla oznámena Krajskému úřadu Středočeského kraje dne 15. prosince 2009.

Dobrá kniha

Greg Watts: Temné noci Matky Terezy

Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006

V neděli 24. října 2004, přibližně rok po slavnostním vyhlášení této albánské misionářky za blahoslavenou, sedm let po její smrti a čtrnáct let po její druhé návštěvě v Čechách, byl ve svatohorské bazilice požehnaný nový obraz blahoslavené Matky Terezy z Kalkaty. Olejomalba akademického malíře Petra Prokopce v jeho vlastním rámu se tak stala protiváhou na sousedním pilíři umístěného portrétu svatě Terezie z Lisieux, s níž měla Matka Tereza mnoho společného – zejména téměř trvalé pocity duchovní prázdnoty a tmy, které obě musely po většinu života překonávat, a které daly název i poslední biografické publikaci britského novináře a publicisty Grega Wattse o Matce Tereze.

Její obraz mám neustále na očích, z kůru je na něj dobrý výhled. Zapadá zcela harmonicky do okruhu patronů svatohorských liturgických miniprostorů: jakoby zcela záměrně téměř sousedil s kaplí velkého jezuitského misionáře Asie, svatého Františka Xaverského, který se, podobně jako Matka Tereza, již nedožil svého snu zvěstovat evangelium Číně... I proto jsem velmi rád sáhl po nové knize o této světici.

V charakterizaci této publikace čteme: *Matka Tereza je moderní ikonou a příkladem lidské dobroty, empatie a lásky. Jak se však Agnes Bojaxhiu, prostá dívka ze zapadlého kouta východní Evropy, stala tak významnou, mezinárodně uznávanou osobností? Publikace Grega Wattse přináší biografii jejího života od doby, kdy se jako mladá řeholnice vydala do ulic Kalkaty, aby se tam starala o nemocné a umírající. Postupně se stala hlasem slabých a chudých. Její vize vyústila v založení kongregace Misionářek lásky, která dnes působí ve více než 120 zemích světa. Autor předkládá barvitý, hluboce lidský portrét této inspirující ženy. Uvádí i četné kritiky, s kterými se Matka Tereza setkávala, a dokumentaristicky ukazuje jejich neoprávněnost. I přes záporné hlasy přicházející zvenku a duchovní temnotu, kterou prožívala uvnitř, však pokračovala ve svém díle, které se dotklo velkého množství lidí na celém světě. Zatímco si svět myslel, že Matka Tereza má horkou linku k Pánu Bohu, ona celou dobu bojovala s pocity prázdnoty, vyprahlosti modlitby a odmítnutí Bohem.*

A právě celkové vyznění obsahu knihy, která blahoslavenou necharakterizuje jako nudnou, bezproblémovou světici, jež se zdviženým praporem víry prochází bez klopýtnutí a vítězně všemi životními situacemi, může být velmi přitažlivé a poučné. Matka Tereza je zde totiž naopak uvedena v nepřijem-

ně reálném světle faktů o jejích lidských nedokonalostech a omylech, jako osoba vystavená kritice okolního světa, leckdy oprávněné, často však nehořádné a neomalené, již vychází vstříc a obvykle se k ní příliš nevyjadřuje. Celý příběh navíc v lidském rozměru Tereziina života nekončí jednoznačně šťastně, světice umírá v pochybnostech o své víře. Jakoby nám chtěla předat poselství: „Jsou-li Tvá víra a život příliš snadné a bezproblémové, není to opravdová víra a opravdový život.“

Byl jsem překvapen také formálně náročnou úpravou knihy – plnobarevný tisk na křídovém papíře s množstvím původních fotografií, účinný systém vyzdvižených konkrétních myšlenek Matky Terezy a poznámek k jejím názorům v horním okraji stránek – to vše dává tušit mimořádnou péči, která byla této publikaci věnována.

Nezbývá, než se začíst do řádek naplněných myšlenkami a informacemi z života té, která při rozdělování své lásky nedělala rozdíly mezi náboženstvími ani politickými systémy. Té, která zasvětila život soužití v prostředí chudoby a fyzické nouze a pomáhala nejposlednějšímu bezdomovci v předměstí Kalkaty, ale uměla též rozpoznat stavy duchovní nouze často se vyskytujících u celebrit a chtěla jim pomoci, byť sama zažívala časté temné chvíle svého nitra. Té, která byla stoprocentně vytrvalou ochránkyní nenarozeného života. Té, která všechny své skutky podřídila jedinému cíli: Vše to, co je možné, udělat pro Krista přítomného v každém člověku, jemuž nikdy nechtěla nic odmítnout.

Greg Watts je britský novinář a spisovatel, který svou kariéru začal v roce 1988 v katolickém týdeníku The Universe. Studoval na na Institutu vzdělávání Londýnské univerzity. Pravidelně přispívá do mnoha periodik včetně The Catholic Times. Byl zvolen vybrán pro práci na projektu krátkých filmů o víře a spiritualitě. Po smrti Jana Pavla II. v roce 2005 pomáhal řídit Tiskovou kancelář Konference katolických biskupů v Anglii a Walesu. Je také zakladatelem mediální školy Fruit of the Vine Media v Londýně. Je autorem mnoha knih. Vyučuje žurnalistiku na Birkbeck College na Londýnské univerzitě.

O své práci na internetových stránkách Institutu Fruit of the Vine Media píše: „Během své kariéry novináře a spisovatele jsem potkal mnoho mimořádných a inspirativních lidí, ocitl jsem se také v mnoha neočekávaných situacích. Strávil jsem noc na hlídce se speciálním policejním cestovním komandem na londýnském West Endu, dopisoval jsem

Z žehnání obrazu bl. M. Terezy na Svaté Hoře (2004)

si s jedním z nejnebezpečnějších vězňů v Británii, představil jsem se živě v programu pirátské rozhlasové stanice, byl jsem přijat v zákulisí Buckinghamského paláce. Na svých cestách jsem stál roztržený zimou na zamrzlém jezeře v Rusku, sledoval, jak ortodoxní mniši provádějí starověké rituály, během děsivé cesty autem do hor Libanonu jsem pil čaj s ozbrojenci v bývalé mučírně v Bagdádu a účastnil jsem se šetření údajných nadpřirozených úkazů v Bosně.“

V Čechách vyšla od tohoto autora v roce 2006 v Karmelitánském nakladatelství kniha Dělník na vinici, která je portrétem papeže Jana Pavla II.

Knihu Greg Watts Temné noci Matky Terezy je možné zakoupit v distribuční síti Karmelitánského nakladatelství a samozřejmě na Svaté Hoře v prodejní knih a poutního zboží či v internetovém obchodu <http://shop.svata-hora.cz>.

Pavel Šmolík

6X o vnějších aspektech slavení liturgie

Zastavení páté: Klanění

„Kdo by nevzdával, Pane, úctu a slávu tvému jménu? Vždyť ty jediný jsi svatý! Všechny národy přijdou a budou se před tebou klanět, neboť se ukázalo, že tvá rozhodnutí jsou spravedlivá.“ (Zj 15,4)

Všeobecné pokyny k římskému misálu říkají, že společné postoje, které všichni účastníci zachovávají, jsou znakem vzájemného společenství a jednoty shromáždění. Vyjadřují smýšlení a city účastníků a podporují je.

Rozlišují se dva druhy úklon: hlavy a těla.

Úklon hlavy se koná, když jsou jmenovány současně všechny tři božské osoby – při slovech Sláva Otci, i Synu, i Duchu svatému, při jménu Ježíšově, například v modlitbě Zdravas, při chvalozpěvu Sláva na výsostech Bohu nebo při jménu světce, k jehož cti se mše slaví.

Úklon těla, neboli hluboká úklon, se koná před oltářem, kde není uchovávána Nejsvětější svátost oltářní. Kněz se sklání při modlitbě před evangeliem, kdy prosí, aby Bůh očistil jeho srdce i ústa, aby dobře zvěstoval jeho svaté evangelium. Podobně se sklání jáhen před biskupem nebo knězem, když žádá o požehnání před hlásáním evangelia. Všichni se skláníme při modlitbě vyznání víry při slovech: *Skrze Ducha svatého přijal tělo z Marie Panny a stal se člověkem*. Kněz se také sklání při modlitbě po obětování darů ve chvíli před mytím rukou, kdy prosí s duší pokornou a se srdcem zkroutěným, aby nás Bůh přijal, abychom se před ním stali obětí, která se mu zalíbí. V římském kánonu je skloněn po proměňování při slovech: *V pokoře tě prosíme,*

všemohoucí Bože: „Přikaz svému svatému andělu, ať ji přenese na tvůj nebeský oltář, před tvář tvé božské velebnosti. A nás všechny. A nás všechny, kdo máme účast na tomto oltáři a přijmeme toto svaté tělo a krev tvého Syna...“ Při těchto slovech, jak bylo popisováno při úvaze o klečení, považují někteří za vhodné, aby věřící klečeli. Kromě toho se kněz poněkud skloní, když pronáší slova Páně při proměňování.

Romano Guardini v knížce O posvátných znameních říká: *Copak činí člověk, když zpyšní? Vypíná se, zdvihá hlavu a ramena i celou postavu. Všechno o něm říká: „Já jsem větší, nežli ty! Já jsem více, nežli ty.“ Je-li však někdo pokorně myslí, cítí-li se malým, tu sklání hlavu a jeho postava se shýbá a to tím hlouběji, čím větší jest ten, kdo před ním stojí. Svatý Bůh, čistý, spravedlivý a nekonečné výsosti... jak je veliký... a já tak malý. A tu to člověku přijde samo sebou, že před ním nesmí stát pyšně.*

Úklon hlavy nebo těla, je tedy projevem úcty k tomu, s kým se setkáváme projevem uznání, vděčnosti a lásky. Nemělo by tedy nikdy jít o něco strojného, ale o náš pravdivý postoj.

P. Zdeněk Šilhánek, CSsR

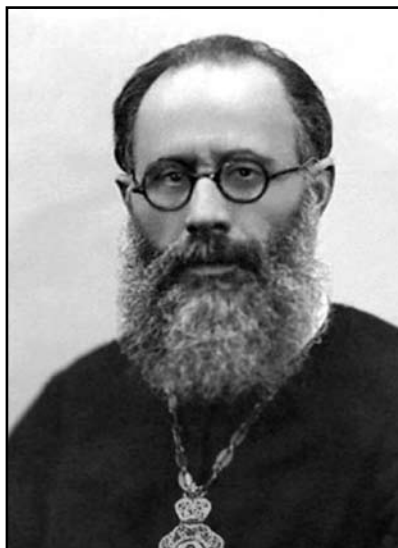
Giottovi di Bondone: Klanění Tří králů, Padovská kaple

Blahoslavený

Mikuláš Čarněckyj

Kněz, mučedník a misionář

Mikuláš Čarněckyj se narodil 4. září 1884 ve vesnici Sematktivči na západní Ukrajině. Jeho rodiče měli kromě něj ještě dalších osm dětí, které vychovali v náboženském duchu. Mikuláš vynikal už od dětství zbožností a přirozenou dobrotou si získával srdce vrstevníků i starších lidí. Nikdo se proto nedivil, když se přihlásil na studium teologie v Stanislavově. V roce 1903 ho tehdejší biskup poslal na teologická studia do Říma, kde strávil šest roků. V říjnu roku 1909 byl vysvěcen na kněze a o rok později se jako doktor teologie stal profesorem dogmatiky ve stanislavovském semináři.

Roku 1909 s povolením biskupa vstoupil do noviciátu redemptoristů. Po složení řeholních slibů se vrátil do Stanislavova, už jako redemptorista, a se spolubratry, mezi nimiž byl i otec Dominik Trčka, tu založil nový klášter. Nadále byl profesorem v semináři, duchovním otcem a zpovědníkem mnoha seminaristů. Byl znám svou jednoduchostí, ale zároveň vzdělaností. V roce 1926 dostal od představených důležitý úkol: pracovat na díle sjednocení ve Volyni, kde redemptoristé v Kovli založili nový klášter. Tam přijal oděv řeholníka východního obřadu a celým srdcem se do této práce sjednocení pustil. Jeho pastorační moudrost a prozíravost ocenil i Svatý stolec, který ho jmenoval apoštolským administrátorem Ukrajinců na území Volyně a Podlasia.

Biskup Hryhoryj Chromišin jej 18. února 1931 v chrámu sv. Alfonse vysvětil na biskupa. Tam Čarněckyj působil až do roku 1939, kdy redemptoristy z Volyně vyhnal příchod komunistů. Bylo to těžké

období zkoušek, ale ta nejtěžší ho teprve čekala. 11. dubna roku 1945 ho komunisté uvěznil a odvěkl do Kyjeva, kde byl mnohokrát surově vyslýchaný a po roce odsouzený na pět roků odnětí svobody, které měl strávit v těžkých pracovních táborech. Tento trest však komunistickému režimu nestačil. Špion z tajné bezpečnosti, který se na čas stal jeho „spoluvězněm“, z něho vyzvěděl potřebné „usvědčující důkazy“.

Na jejich základě mu jako vatikánskému špionovi přidali ještě dalších deset roků vězení. Po procesu byl vyvezen do malého sibiřského městečka Marijinsk, kde podstoupil další mučení, znásobené těžkou prací a nedostatkem jídla. Odtud byl pak přemístěn do Orlovo-Rozova a roku 1947 do Vorkuty. Přes všechny útrapy a zhoršující se zdravotní stav zůstal biskup Mikuláš pokojný a povzbuzoval ostatní spoluvězně k odvaze. Svědkové vzpomínají,

že utrpení snášel trpělivě, bez stížností, ponořený do modlitby i za ty, kdo mu ubližovali. Když to dovolovaly okolnosti, sloužil tajně svatou liturgií a vysluhoval svátosti. Roku 1948 byl převezen do Mordovie, kde pobýval až do roku 1954, a pak byl odvezen zpět do Vorkuty. Zde strávil však jen jeden rok. Poté putoval do Mordovie, kde už se jeho zdravotní stav natolik zhoršil, že se jeho smrt zdála být velmi blízko. KGB se za těchto okolností rozhodla propustit biskupa Mikuláše na svobodu a dovolila mu vrátit se do Lvova, aby tam zemřel.

Podle svědectví biskup za jedenáct let své internace protřpěl během výslechů víc jak šest set hodin mučení a měl možnost „poznat“ okolo třiceti lágrů. Do Lvova se vrátil roku 1956. Jeho zdravotní stav byl sice už beznadějný, ale jeho duch zůstal nezlomen. Stala se však nečekaná věc, se kterou KGB nepočítalo. Zdravotní stav biskupa se stabilizoval, a otec Čarněckyj byl schopen dále pracovat. I když pod dozorem tajné policie, přijímal návštěvy, povzbuzoval ve víře a podařilo se mu tajně vysvětit více jak deset kněží.

Po dvou letech se však nemoc a následky prožitého utrpení zase ozvaly, a tak 2. dubna 1959 biskup Čarněckyj na následky rakoviny umírá. Tento redemptorista byl skutečně mužem Božím. Pomáhal v životě, ale i po smrti. Dokazují to víceré zázraky na jeho přímluvu nebo ty, které se stali na jeho hrobě. Odtud si lidé berou domů prst země, kterou pokládají za vzácnou relikvii.

Biskup Mikuláš Čarněckyj byl spolu s ostatními spolubratry blahorečený 27. června 2001 papežem Janem Pavlem II.

Roman Janáč, CSsR

Při Korunovaci roku 1925. Biskup Čarněckyj ve středu snímku poněkud pravo (s biskupskou korunou).

Černěcký biskup na Svaté Hoře

„První stopu o jeho přítomnosti zde jsem našel na krátkém němém filmu, který jsem našel v jedné zastrčené skříni, a který pojednává o jubilejních korunovačních slavnostech, které se na Svaté Hoře konaly v roce 1932,“ píše v době svého působení na Svaté Hoře současný generální vikář litoměřické diecéze P. Stanislav Příbyl, CSsR. A pokračuje: „Posléze jsem našel jeho fotografie i ve starých ročnících mariánského věstníku Svaté Hory:“

pátek 11. června 1932

Po 2. hodině odpolední shromáždila se svatohorská komunita v rochetách před portálem. Shluknuvšímu se lidu vysvětlil P. rektor, že očekáváme vzácnou návštěvu, nejdůstojnějšího pana biskupa Nikolaje Černěckého z kongregace nejsvětějšího Vykupitele, apoštolského visitátora pro sjednocené katolíky v polských koloniích. V sobotu bude zde mít slavné bohoslužby řeckoslovanské. Po tomto vysvětlení vzrostl zástup, očekávající vzácného hosta. Asi o půl 3. hodině přijel, doprovázen vdp. Trčkou, C.Ss.R., rektorem uniatského kláštera v Michalovcích na Slovensku. Nejdůstojnější pan biskup byl uvítán sborovými pozdravy liturgie slovanské vřelým proslovem vdp. rektora. Hodnostář v prostém rouše redemptoristy s medailkou na zlatém řetěze a s charakteristickou kápí, dojat, srdečně děkuje za milé uvítání a prohlašuje, že přichází jako vzdálený poutník, aby uctil Bohorodičku svatohorskou, že však nejde sám, ale že přináší bratrské pozdravy všech vzdálených bratří z východu, a prosí přítomné o vzájemnou vzpomínku v modlitbě za ně i za bratry rozkolné.

Poté odveden k mramorovému oltáři, kde u Bohorodičky po krátké modlitbě zulíbal roucho milostné sošky.

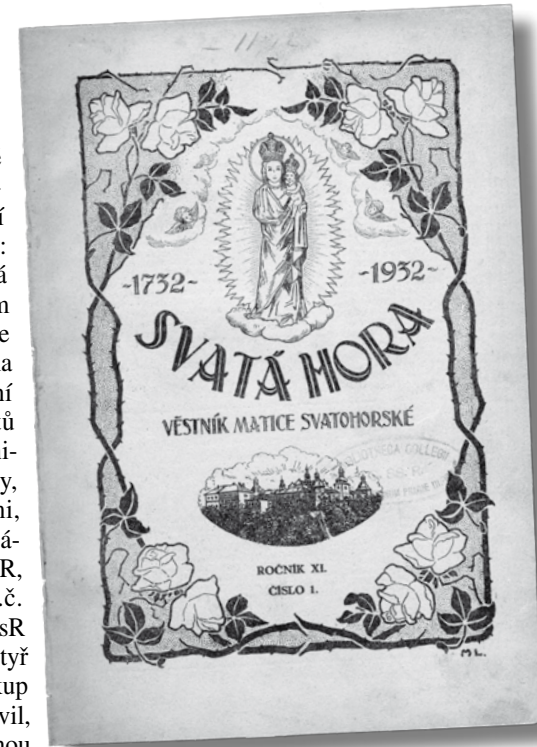
Sobota 11. června

Sobota byla zvláště radostným dnem jubilejních oslav svatohorských. V den, zasvěcený zvláštním způsobem Matce Boží, byla jí vzdávána na Svaté Hoře společná chvála východu i západu dvojí slavnou bohoslužbou ve dvojí liturgii, řeckoslovanské a latinské. Hluboká myšlenka tím vyjádřena: Jedna jest Matka všech věřících, jako jeden Bůh a jedna oběť, podávaná na oltářích.

V 8 hodin sloužil u korunovačního oltáře nejdůstojnější pan biskup Dr. Nikolaj Černěcký slavnou archijerejskou mší svatou východní, ritu řeckého, jazyka staroslovanského (řecko-bulharského) s velkou východní asistencí. Byly to slavné chvíle, kdy v posvátných prostorách svatohorských zahlaholil velebně jazyk

staroslovanský, jazyk sv. Cyrila a Metoděje, jásavým a radostným holdem Matce Boží. – Bohatá, krásná liturgie, východní roucha pontifikální, vzorně provedené zpěvy kleriků z Obořiště, sama ctihodná postava velekněze, dodávající výrazu patriarchálního, s korunou (mitrou), paliem (omofor) a žezlem s hady a křížem, hojná účast věřících ze všech krajů republiky, i ze Slovenska a ze vzdálené Podkarpatské Rusi, nádhera počásí – vše to působilo jedinečným dojmem velké svaté krásy. Některé momenty z bohaté liturgie jistě utkvěly všem hluboko v duši: Okamžik proměňování, kdy velekněz hlasitě zpívá slova konsekrační slovem slovanským, na něž sám Bůh sestupuje: Prokmite, jadite, sije jest Tilo moje... A pak vrhá se vše u oltáře na tvář před přítomným Bohem věků... A opět se modlí za papeže, biskupy, kněze a věřící obec, a opět a opět žehná přítomné oběma rukama se svícemi i bez nich. Svatého přijímání zúčastnili se kromě koncebrujících asistentů i poutníci z Podkarpatské Rusi. Asistovali: Archidiákon O. Vasil Hopko, ukrajinský farář z Prahy, oděný ve zlatou dalmatiku splývající až k zemi, koncebranti O. Turkyňák Nikolaj z Telgartu ze západního Slovenska s O. Dominikem Trčkou, CSsR, diakoni O. Nikolaj Stanislav Nekula, CSsR, t.č. lektor v Libějovicích a O. Augustin Kliment, CSsR ze Stropkova, všichni východního obřadu, vedle čtyř diakonů nižší asistence. Nejdůstojnější pan biskup byl všude radostně pozdravován, kdekoli se objevil, a sympatie, projevované jeho osobě, platily stejnou měrou i myšlence unionismu, kterou představoval. Kéž by dnešní slavný den přispěl k vítězství svatého ideálu sjednocení všech bratří slovanských pod jednou korouhví Krista a jeho zástupce – papeže – na přímlyvu a pod ochranou Matky Boží svatohorské, aby byl brzy jeden ovčinec a jeden pastýř...

(časopis Svatá Hora, ročník 1932, str. 164-165)

Vážený čtenáři,

tento časopis je především Vaším časopisem. Proto jsme a budeme vždy vděční za jakýkoliv postřeh nebo reakci na jeho obsah či formu, kterou od Vás obdržíme. Abychom v příštím ročníku mohli lépe zúročit také Váš náhled na časopis Svatá Hora, vložili jsme do tohoto jeho čísla stručný dotazník, který nám k tomu má pomoci. Budeme Vám tedy velmi vděční, když nám vyplněný dotazník zašlete zpět.

Tři z Vás, kteří nám zašlou vyplněný dotazník, budou odměněni novým vánočním CD Svatohorského chrámového sboru. Pokud máte zájem účastnit se slosování o tyto ceny, uvádějte, prosím, svoji zpáteční adresu.

Lístek není nutné frankovat (není třeba nalepovat poštovní známku), poštovné hradí příjemce. Dotazník v elektronické podobě najdete na www.svata-hora.cz.

Vaše redakce

Exercicie na Svaté Hoře v roce 2010

Podobně jako v předchozích letech nejsou kurzy rozlišeny podle skupin exercitantů, ale převážně tematicky. Všechny uvedené kurzy, pokud není výslovně napsáno, pro koho jsou určeny, jsou zaměřeny všeobecně, pro muže i ženy, manžele i svobodné, staré i mladé.

- 3. 11. - 6. 11. Exercicie pro varhaníky a chrámové hudebníky - P. Christian Martin Pšenička, O. Praem - ZMĚNA
- 7. 11. - 13. 11. Kněžské exercicie I. - Mons. Michael Slavík
- 14. 11. - 20. 11. Kněžské exercicie II. - P. Antonín Krasucký, OP
- 21. 11. - 27. 11. Kněžské exercicie III. - P. Zdeněk Wasserbauer
- 28. 11. - 2. 12. Exercicie Arcidiecézní charity Praha
- 2. 12. - 5. 12. Adventní setkání - P. Anton Verbovský, CSsR *) - ZMĚNA
- 9. 12. - 12. 12. Adventní setkání - P. Josef Michalčík, CSsR *) - ZMĚNA

Začátek exercicií je první uvedený den v 17.30 hodin. Exercicie, označené *), začínají mší svatou v 17.00 hodin v bazilice. Náklady na jednotlivé kurzy jsou uvedeny na internetu. Přihlášky jen písemně: Římskokatolická farnost u kostela Nanebevzetí Panny Marie Příbram – Svatá Hora, Exerciční dům, 261 80 Příbram II/591, e-mailem ex.dum@svata-hora.cz nebo vyplněním formuláře na <http://www.svata-hora.cz>.

Významné akce a poutě

- 2. 11. **Vzpomínka na všechny věrné zemřelé.** Mše svatá v 7.00, 9.00, 11.00 a 17.00
Po mši svaté v 17.00 následuje pobožnost v Dušičkové kapli
- 13. 11. 18.00 Latinské zpívané chorální **nešpory**
- 22. 11. Slavnost Ježíše **Krista Krále.** Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin.
Adorace před Nejsvětější svátostí od 12.00 do 15.30 hodin.
Slavnostní **svatocecilské nešpory** v 16.15 hodin
1. neděle adventní. Začíná **nový církevní rok.**
- 29. 11. 4. 12. 6.00 Ranní **rorátní mše**
- 4. 12. 9.00 Adventní **duchovní obnova.** 9.00 přivítání, katecheze, kající pobožnost, adorace, příležitost ke svátosti smíření, 11.00 mše svatá, 12.00 duchovní koncert souboru Musica Podberdensis.
- 11. 12. 6.00 Ranní **rorátní mše**
- 13. 11. 18.00 Latinské zpívané **chorální nešpory**
- 18. 12. 6.00 Ranní **rorátní mše**
- 24. 12. **Štědrý den.** V 6.00 hodin ranní **rorátní mše.** Štědrovečerní mše v 16.00 hodin
- 25. 12. **Boží hod vánoční.** Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin. Nešpory v 16.15 hodin
- 26. 12. **Svátek Svaté rodiny.** Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin.
Nešpory se v tuto neděli nekonají.
- 31. 12. 22.30 Mše svatá na závěr občanského roku
- 1. 1. 2011 **Slavnost Matky Boží, Panny Marie.** Mše svatá v 7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin.
Nešpory v 16.15 hodin.

Hudba při bohoslužbách, koncerty a kulturní pořady

- 2. 11. 17.00 **Hudba o Vzpomínce na všechny věrné zemřelé.** Wolfgang Amadeus Mozart: Requiem
- 21. 11. 9.00 **Hudba o slavnosti Krista Krále:** Jiří Bříza: Mešní proprium
- 21. 11. 16.15 Pavel Šmolík: Slavnostní **svatocecilské nešpory**
- 4. 12. 12.00 **Duchovní koncert** souboru Musica Podberdensis
- 21. 12. 16.00 **Vernisáž** výstavy betlémů
- 22. 12. - 2. 2. **Výstava betlémů.** Otevřena denně od 10.00 do 16.00 hodin v Mníšecké kapli (do 2. 1.), ve Svatohorském poutním muzeu (do 1. 2.).
- 22. 12. 18.00 **Přinesení betlémského světla** - program zajišťují příbramské skautské oddíly

- 24. 12. 16.00 **Hudba o Štědrovečerní mši:** Jakub Jan Ryba: Missa pastoralis bohémica („Hej mistře“), pastorely
- 25. 12. 9.00 **Hudba o Božím Hodu vánočním:** Jan Václav Kopřiva: Sacrum pastorale integrum
- 26. 12. 9.00 **Hudba o slavnosti Svaté rodiny:** Vánoční hudba z období romantismu
- 26. 12. 16.30 **Vánoční koncert** Svatohorského chrámového sboru
- 1. 1. 9.00 **Hudba o slavnosti M. Boží P. Marie:** K. Bříza / P. Šmolík: 1. ordinárium
- 6. 1. 18.00 **Tříkrálový koncert** Svatohorského chrámového sboru

Otevírací doba a pořad bohoslužeb na Svaté Hoře

Neděle:	Areál otevřen	6.30 - 17.00 hodin
	Mše svatá	7.30, 9.00, 11.00 a 15.30 hodin
	Modlitba posvátného růžence	15.00 hodin
	Zpívané nešpory	16.15 hodin
	Před mší svatou v 7.30 hodin Anděl Páně a vystavení milostné sošky	
	Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.30, 9.00, 11.00 a nešporách v 16.15 hodin	
Pondělí - sobota:	Areál otevřen	6.30 - 18.00 hodin
	Mše svatá	7.00, 9.00 a 17.00 hodin
	Modlitba posvátného růžence	16.30 hodin
	Před mší svatou v 7.00 hodin Anděl Páně a vystavení milostné sošky	
	Požehnání milostnou soškou a uctívání po mši svaté v 7.00, 9.00 a 17.00 hodin	
Svátost smíření:	Příležitost ke zpovědi je půl hodiny přede mší svatou, na požádání kdykoli.	
Svátost křtu:	Je vhodné, aby rodiče křtěného dítěte absolvovali přípravu ve své farnosti.	
Svátost manželství:	Je třeba, aby se zájemci o tuto svátost o ni ucházeli u faráře v místě svého bydliště.	
Ve středu	od 18.00 hodin je ve farním sále katechismus pro dospělé.	
Ve čtvrtek	po odpolední mši svaté je adorace.	
V pátek	v 7.00 hodin je mše svatá obětována za dobrodince Svaté Hory a živé i zemřelé členy Matice Svatohorské.	
V sobotu	po mši svaté v 9.00 hodin je mariánská pobožnost s přednesením zaslaných proseb.	
	Prosby můžete zasílat na adresu prosba@svata-hora.cz , vyplnit formulář na http://www.svata-hora.cz nebo zaslat poštou.	

- V sobotu** po mši svatě v 9.00 hodin se ve farním sále koná setkání ministrantů.
Kontakt: ministranti@svata-hora.cz
- 1. sobotu** v měsících květen až říjen se koná Poutní mariánská sobota.
Program: v 9.00 hodin modlitba růžence, v 9.30 hodin katecheze, v 10.00 hodin adorace s možností přijetí svátosti smíření, v 11.00 hodin mše svatá, ve 13.00 hodin křížová cesta a ve 13.45 hodin závěrečná mariánská pobožnost. Při poutní mariánské sobotě není sloužena mše svatá v 9.00 hodin.
- 2. sobotu v měsíci** jsou v 18.00 hodin latinské zpívané chorální nešpory.
- 3. neděle v měsíci** přenáší mši svatou v 9.00 hodin Radio Proglas.
- V postní době** je křížová cesta v pátek od 16.30 hodin a v neděli od 15.00 hodin.
- V květnu** po odpolední mši svatě je denně kromě čtvrtku a neděle májová pobožnost.

Úřední hodiny farního úřadu

pondělí - pátek: 9.00 - 12.00 hodin; 13.00 - 15.30 hodin

Prodejna knih a poutního zboží, Svatohorské poutní muzeum a průvodcovská služba

Provozuje: Sacromontana, s.r.o.
IČ: 27363261
DIČ: CZ27363261

Odp. osoba: Martina Jechortová

Tel.: +420 318 429 943,
+420 731 619 800

Fax: +420 318 429 934

E-mail: prohlidka@svata-hora.cz

E-shop: <http://shop.svata-hora.cz>

Otevírací doba prodejny:

po - so: I. - III.: 10 - 15 hodin
IV. - V.: 9 - 16 hodin
VI. - VIII.: 9 - 17 hodin
IX. - X.: 9 - 16 hodin
XI. - XII.: 10 - 15 hodin
ne: I. - XII.: 9 - 17 hodin

Expozice Svatohorského poutního muzea:

Ke zhlédnutí v otevírací době prodejny
Vstupné: 10 Kč, v rámci prohlídky zdarma

Omlouváme se čtenářům za závažnou chybu v minulém čísle časopisu Svatá Hora, v němž bylo na straně 8 uvedeno jméno Mons. Dominika Duky chybně s titulem O.Cr. místo správného OP.

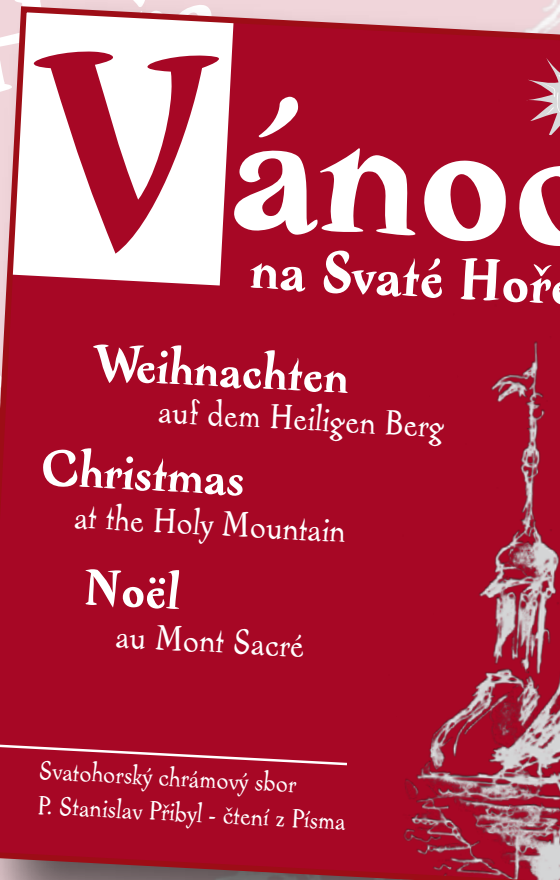
SVATÁ HORA Vydává a rozšiřuje Římskokatolická farnost Svatá Hora, 261 80 Příbram II - 591, tel.: 318 429 930, fax: 318 429 934, e-mail: basilica@svata-hora.cz, internet: <http://www.svata-hora.cz>, PDA: <http://www.svata-hora.cz/pda>. Vychází 6x do roka. Registrační číslo MK ČR E 11719. Cena časopisu - dobrovolný dar (náklady na 1 výtisk činí 15,- Kč + poštovné). Řídí redakční rada, zodpovídá P. Anton Verbovský, CSsR. Grafická úprava, sazba a tisk Tiskárna Prima spol. s r. o. Expedici zajišťuje Karmelitánské nakladatelství, s. r. o.

BANKOVNÍ SPOJENÍ Česká spořitelna, a. s., okresní pobočka Příbram, č. ú. 520395309/0800.
Zájemci o pravidelné odebírání pište na adresu redakce.

Nové CD

Svatohorského chrámového sboru

Pro letošní vánoční dobu si pro vás Svatohorský chrámový sbor připravil zbrusu nové CD, na němž se nabízí k poslechu více než hodina vánoční a tříkrálové hudby, která ve svatohorské bazilice o svátcích Kristova narození již tradičně zaznívá. Nahrávka je uvedena zvukem svatohorských zvonů. Kromě skladeb Jakuba Jana Ryby, Františka Xavera Brixiho, Karla Břízy, Radka Rejška a dalších autorů, z nichž některé jsou nahrány poprvé, obsahuje CD též vánoční biblická čtení v podání dlouholetého svatohorského faráře P. Stanislava Příbyla, dnes generálního vikáře litoměřické diecéze. Zvukové ukázky si můžete poslechnout na internetových stránkách Svaté Hory www.svata-hora.cz.

- CD si můžete za 100 Kč (+ poštovné) objednat na adrese matice@svata-hora.cz, písemně (na dobírku) na adrese *Matice Svatohorská, Svatá Hora 591, 261 80 Příbram II.* nebo po 15. listopadu zakoupit ve Svatohorském poutním muzeu.

Toto CD podpořili: Matice Svatohorská, ŘKF Svatá Hora a Pražská provincie Kongregace Nejsvětějšího Vykupitele. Mediálními partnery jsou časopis Svatá Hora a časopis Zdislava.

Z letošní Příbramské svatohorské šalmaje